

Augļkopības zinātne nozares attīstības kontekstā

bringing neighbours closer

Edīte Kaufmane
LVAI
28.02.2012.

Īsi par augļkopības nozari Latvijā

Pēc Augļkopju asociācijas datiem uz 2009. g. ar komercaugļkopību nodarbojas aptuveni 800 saimniecību, kas apsaimnieko ap 3000 ha dārzu

Vidējais dārzu lielums ap 3 ha, lielākie dārzi 15-20 ha.

Augļkopības nozarei ir potenciāls Latvijā, jo:

- **Produkcija un tās izmantošanas veidi ir daudzveidīgi**– svaigi augļi un ogas, dažādi pārstrādes produkti.
- **Ienākumi no ha ir augsti** (intensīva tipa dārzos).
- **Oriģināliem pārstrādes produktiem** ir plaša perspektīva, attīstās pārstrāde nelielās saimniecībās un uzņēmumos.
- **Pieaugošais tirgus un patērētāju pieprasījums pēc vietējiem augļiem** netiek nodrošināts.

Īsi par augļkopības nozari Latvijā

Saimniecības Latvijā, kuras sekmīgi attīstās:

Vidzemē

- z/s Svitkas Kauguru nov. (ābeles, bumbieres),
- «Jaunbrēmeles» Valmieras novadā (ābeles),
- «Kalnieši» Vaidavā (ābeles),
- «Rīvēni» Dikļos (ābeles),
- «Reķi» – Katvaros (ābeles),
- «Mazozoli» Ērgļos (bumbieres, ābeles);
- «Lienama Alūksne» Virešos (dzērvenes, avenes)
- «Gundegas» Bīriņos (dzērvenes).

Kurzemē

- «Eglāji» Tukuma nov. (ābeles);
- SIA Ceko Tukuma nov. (ābeles, bumbieres, krūmmellenes);
- «Mucenieki» Jaunlutriņos (ābeles, upenes, ērkšķogas, smiltsērķšķi, jāņogas);
- SIA «Malumi» Rojas nov. (ābeles);
- «Dēseļu dārzi» (avenes, zemenes, krūmmellenes, ābeles, plūmes, ķirši).

Latgalē

- «levulejas» Viļākā (ābeles, bumbieres, plūmes),
- «Upmala» Rugājos (ābeles, bumbieres);

Zemgalē

- **«Ābelītes» Ceraukstē (ābeles);**
- **»Osīši» Jelgavas nov. (ābeles, ķirši, bumbieres);**
- **«Klīves» Elejā (ābeles, bumbieres, ķirši, avenes, upenes, jāņogas).**

Tie visi ir radoši strādājoši augļkopji, kuri regulāri piedalās ZI rīkotajās lauku dienās, semināros, ekskursijās, lasa literatūru.

Īsi par augļkopības nozari Latvijā

Labo dārzu piemēri

Īsi par augļkopības nozari Latvijā

Ņemot vērā augļkopības nozares kultūru daudzveidību un ilggadību, jāatzīmē:

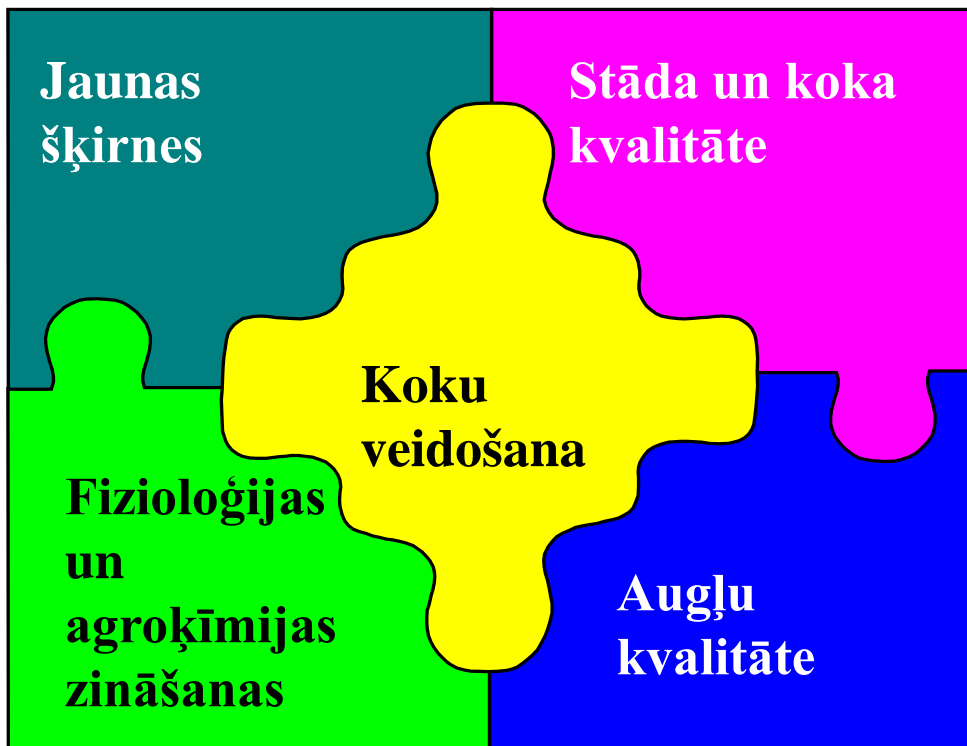
- n šīs nozares **zināšanu ietilpība**;
- n lieli kapitālieguldījumi stādījumu ierīkošanai, materiāli tehniskās bāzes izveidei;
- n salīdzinoši garš laika periods līdz ieguldīto līdzekļu atdevei;
- n **apmācību un konsultāciju sistēmas trūkums**;
- n kooperācijas trūkums.

Tā domā ne tikai Latvijā- Dievidtiroles

**(2. lielākais ābolu ražošanas reģions Eiropā aiz Polij
pieredze un mācības**

Modernai augļkopībai jābūt kombinācijai starp pareizām investīcijām un precīzām ražošanas tehnoloģijām.

Nav pareizi vienkārši audzēt augļus.

Ir jāražo augstākās kvalitātes augļi, izmantojot piemērotas šķirnes un tehnoloģijas.

Zinātniskās institūcijas , kas veic pētījumus augļkopības zinātnē

LV Augļkopības institūts

SIA Pūres Dārzkopības Centrs

Latvijas Augu aizsardzības pētījumu centrs

LLU Agrobiotehnoloģijas institūts (bij. Dārzkopības katedra)

LLU Pārtikas tehnoloģijas fakultāte

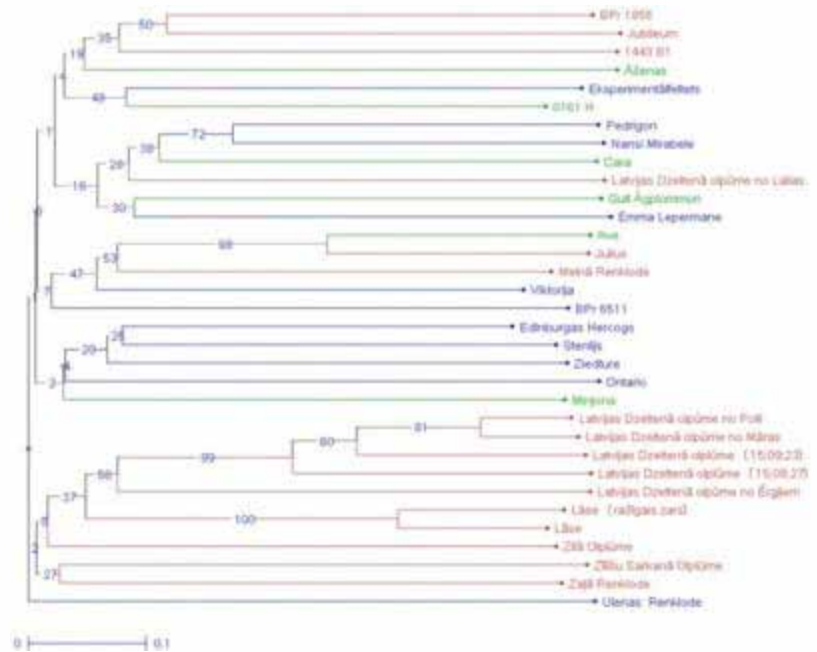
LU Bioloģijas institūta augu minerālās barošanas laboratorija

Kopš 2007. gada tiek īstenots komplekss ZM LAP projekts „Vidi saudzējošu audzēšanas tehnoloģiju precizēšana augļu un ogu dārzos dažādos augsnes un klimatiskajos apstākļos”

Augļkopības zinātniskās darbības virzieni

- n Slimību izturīgu, Latvijas (iespējams arī Baltijas un Ziemeļvalstu) klimatam piemērotu, augstražīgu augļu koku un ogulāju komercdārziem piemērotu **šķirņu izveide**, izmantojot Latvijas ģenētisko resursu un ārvalstu šķirņu materiālu;
- n **Efektīvu metožu izstrāde** mērķtiecīgai jaunu šķirņu veidošanai, to pavairošanas tehnoloģijas.

Selekcijas stacijas un institūti Eiropā

'Paula'

'Lotte'

'Edite'

'Dace'

'Aija'

'Roberts'

'Ligita'

'Adele'

'Liene'

Augļkopības zinātniskās darbības virzieni

- n Pētījumu veikšana par augļaugu **kaitīgo organismu izplatību Latvijā**, par to attīstības īpatnībām, bioloģiju un apkarošanas metodēm ;
- n Zinātniskā pamatojuma izstrāde **atveseļota augļaugu stādāmā materiāla audzēšanas sistēmas izveidei** Latvijā .

Zinātniskās darbības virzieni

- n Vidi saudzējošu **augļaugu audzēšanas tehnoloģiju izstrāde** plašāk audzētām kultūrām un šķirnēm dažādos augsnes un klimatiskajos apstākļos:
 - q **potcelmu** un to saderības ar komerciāli audzētām šķirnēm pārbaude;
 - q augļu dārzu **apūdeņošanas un mēslošanas** sistēmu;
 - q augļu koku **vainagu veidošanas modernāko principu** pārbaude un pielāgošana Latvijas apstākļiem;
 - q **audzēšanas riskus samazinošu** tehnoloģiju izstrāde (segumi u.c.);
 - q Reto kultūru audzēšanas tehnoloģiju (t.sk. mēslošanas sistēmas) izstrāde;

40-50 populārzinātniskas publikācijas katru gadu (kopā LAP projektā iesaistītajās iestādēs).

Neražo no augļu kokiem malku !.....

Zinātniskās darbības virzieni

- n Ieteikumu izstrāde par dažādu augļaugu kultūru un šķirņu **uzglabāšanas režīmiem** tradicionālās un pazemināta skābekļa satura glabātavās;
- n Jaunas tradicionālo un netradicionālo augļaugu kultūru bezatlikumu un funkcionāli aktīvu vielu saglabājošas **pārstrādes tehnoloģiju** izstrāde **inovatīvu pārtikas produktu ieguvei.**

Šobrīd veikalos nopērkami vairāk kā 10 produkti, kas tiek ražoti pēc LVAI izstrādātajām tehnoloģijām

SIA «Bona Dea»

SIA «Lienama Alūksne»

SIA «Daro Cēsis»

SIA
«Amberbloom»

SIA «Lāči»

SIA «Satori Alfa»

Tehnoloģiju pārneses centra augļkopībā (TTC)

izveide- loģisks risinājums zinātnieku iegūto pētījumu rezultātu nodošanai ražotājiem, tā veicinot nozares attīstību

Augļkopības zinātnieku sapnis

- q Ikvienam Latvijas iedzīvotājam pieejami augstas kvalitātes Latvijā audzēti augļi un ogas, kā arī mazajos uzņēmumos ražotie veselīgie pārstrādes produkti. Latvijas augļi un ogas arī kaimiņvalstu veikalo.s
- q Latvijā ir augļu un ogu loģistikas centrs, ir izveidojušies vairāki kooperatīvi.
- q Izveidots plašs konsultāciju tīkls, lai zinātniekiem nebūtu jāveic konsultantu darbs.
- q Gudri augļkopji, kas prot domāt, izvērtēt visus faktoros, apgūt augļaugu fizioloģiju.

Paldies par uzmanību!!!!